

CHERUBINI

Luigi CHERUBINI
(1760-17842)

8/14 Eylöl 1760, Floransa – 15 Mart 1842, Paris

İtalyan göreneklerine verilen tüm ismi “Maria Luigi Carlo Zenobio Salvatore Cherubini” olup birçok modern ses kayıt disk kapakları ve müzik kitap ve makaleleri bu ismi kullanır.

Klasik opera müziği dönemi içinde çalışan ve bu dönem ilkelerine uygun operalar ve diğerk müzik türleri eserler hazırlamış olan,

İtalyan asıllı ama çalışma hayatının önemli kısmını Fransa'da geçirmiş ve sonradan Fransız uyruğuna geçmiş besteci.

Usta bir polifonici olan, kilise müziği ve İtalyan tarzında operalar yazan besteci, Paris'e geldikten sonra ihtilalden esinli ilahiler yazmıştır.

Gluck'un etkisiyle üslubunu değıştirerek bazı tiyatro eserleri vermiştir. Ancak müzikle ilgili

görüşleri Napolyon'un görüşlerine uymadığı için Konservatuvar direktörlüğüne atanması 1821 yılına kadar geciktirilmiştir.

Beethoven tarafından zamanının en iyi bestecisi olarak anılmıştır.

Müzik eğitimine altı yaşında iken klavsen çalma ustası olan babası Bartolomeo'dan aldığı derslerle başlamıştır. Müziği çok çabuk öğrenmesi dolayısıyla "üstün müzik zekalı" çocuk olduğu kabul edilmiştir ve hemen çok genç yaşlarında harmoni, kontrpuvan ve bestecilik dersleri almaya koyulmuştur. 13 yaşına eriştiği zaman birkaç dinsel müzik bestesi yapmış bulunmaktaydı. 1780' de Bologna ve Milano'da müzik öğrenmek için "Toskana Dükü"nü şahsî bursunu almaya layık görülmüştür.

Cherubini'nin ilk opera eserleri opera seria tarzında olup standard opera konuları ve göreneklerine uygun olarak "Apostolo Zeno" ve Matastasio gibi bu göreneklere uygun libretto yazarlarının eserlerini kullanarak ve döneminin şimdi isimleri neredeyse unutulmuş opera bestecilerinin müziklerinden etkilenerek hazırlanmıştır. Bu dönemde hazırladığı tek komik opera Kasım 1783'de Venedik'te ilk sahnelenen "*Lo sposo di tre e marito di nessuna*" olmuştur.

Fakat Cherubini İtalyan operasının geleneksel sınırlarını aşip müziksel deneyler yapmak istemekteydi. Bu nedenle 1785' de Londra'ya giderek burada "King's Theater" tiyatrosu için iki "opera seria" ve bir "opera buffa" tarzında opera eseri hazırladı ve bunlar yayımlandı. Bu arada Paris'i de ziyaret ederek en yüksek sosyete mensupları içine girip (örneğin kraliçe Marie Antoinette huzuruna çıkarılarak) müzisyenliğini Fransızlara tanıtmaya çalıştı. Bu arada bir Fransızca librettolu "Demophon" adlı müzikal-trajedi

hazırlamak için önemli bir sipariş aldı. Bu tarihten sonra Londra'ya kısa bir dönüş ve Torino'ya bir opera yapımı için gitme dışında, Cherubini Fransa'ya yerleşti ve bu ülkede bestecilik hayatını sürdürdü.

1788' de sahnelenen "Demophon" operası çok beğenildi. Cherubini 1789da Paris'de Tuileries sarayındaki "Theatre de Monsieur"ün direktörü olarak atandı ve sonra da "Theatre Faydeau"ya direktör oldu. Bu görevleri dolayısıyla Cherubini hazırladığı opera eserlerinde kendi isteğine ve yeteneklerine uygun olduğu hissettiği librettolar kullanma olanağı buldu. Bu dönemde Lodoïska (1791), *Eliza* (1794) ve *Médée* (1797) adlı eserleri yapılandı ve bunlar beğenildi. Beste stilini daha basitleştirdi. "Les deux journées" (1800) operasıyla halktan büyük seyirci kitlesini çekme imkânı buldu.

Cherubini 1794' de "Anne Cécile Tourette" ile evlendi ve ailenin üç çocuğu oldu

Fransız Devrimi Cherubini'nin hayatına büyük etkide bulundu. Eski aristokratik sosyetedan ayrılması gerekti ve onların zevklerinden uzaklaşan eserler yapmak gereğini hissetti. Ayrıca geçinmek devlet memurluğu şekilde

görevler aldı. Devrimin başlamasında sonra takibeden 10 yılda her bir yıl Fransız yurtseverlik duygularına hitap eden bir opera hazırlayıp yapımlattı. Napolyon, Cherubini'nin müziğini çok karmaşık görmekteydi. Ama 1805 ve 1806'da Fransız işgali altında bulunan Viyana'da Napolyon'a bağlı olarak müzik direktörü görevini üzerine aldı ve bu görevle kendi birkaç eserini Viyana'da sahneleyip bunlar için orkestra şefliği yaptı.

"Les deux journées" adlı başarılı eserinden sonra Fransa'daki Paris seyircisi Cherubini'nin stilinden soğumaya başladılar. "Anacréon" adlı opera-bale eseri tamamen başarısız oldu; diğer yeni eserlerinin yapımları da pek başarı kazanamadı. 1813'de hazırladığı ve Spotini'nin "La Vestal" adlı operasına rakip olarak hazırladığı "Les Abencérages" eseri müzik eleştiremenleri tarafından tutulmakla beraber hiç seyirci çekmedi.

Paris'te opera eserlerinin fazla tutulmaması üzerine Cherubini kilise müziği hazırlamaya başladı. Bu arada 7 "mass", 2 "requiem" ilahisi ve çok sayıda motet hazırladı.

1822' de "Paris Konservatuari" başkanlığına atandı. "Konservauvar"da başkan iken genç ve âsi ünlü Fransız bestecisi Hector Berlioz ile çatıştı. Hector Berlioz'un anılarında onun aşırı titiz bir yaşlı kişi olarak tasviri ve diğer yazarların da onun kırgınlık eşiğinin çok düşük olup hemen parlamasını açıklamaları Cherubini'nin bundan sonraki nesillere imajını çok zedelemiştir. Buna rağmen Rossini, Chopin ve ressam Ingres ile çok yakın arkadaşlıklar kurmuştu.

1835' de yazdığı teorik müzik eseri Cours de contrepoint et de fugue, yıllarca müzik öğrenimi için ana ders metin olarak kullanılmıştır

Cherubini hayatta iken Fransa'nın en yüksek onur rütbeleri ile onurlandırılmış ve kendisine 1814'de "Légion d'honneur Şövalye" payesi nişanı ve 1815'de "Académie des Beaux-Arts" üyeliği verilmiştir. 1841'de bir müzikciye ilk defa verilen "Légion d'honneur Commandeur" payesi verilmiştir.

Cherubini 81 yaşındayken Paris'te öldü ve ünlü Paris Pere Lachaise Mezarlığı'nda, yakın arkadaşı Chopin'in mezarından 4 metre kadar ileride bir mezara gömüldü. Mezari üzerine mimar "Achille Leclere" tarafından tasarlanan ve heykeltıraş "Augustin Dumont" tarafından hazırlanan bestecininin bir rölyef büstüne "Müzik"i tasvir eden bir heykelin taç giydirmesini gösteren bir anıt heykel dikilmiştir.

Cherubini'nin Paris Péré Lachaise Mezarlığı'ndaki mezarı
Eserleri

Operaları

- *Amore artigiano*
- *Il giocatore*
- *Intermezzo*
- *Il Quinto Fabio*

- *Armida abbandonata*
- *Adriano in Siria*
- *Mesenzio, re d'Etruria*
- *Il Quinto Fabio*, (ikinci verziyon)
- *Lo sposo di tre e marito di nessuno* (opera buffa)
- *Olimpiade*
- *L'Allessandro nelle Indie*
- *L'Idalide*
- *Demetrio*
- *La finta principessa* (opera buffa)
- *Giulio Sabino*
- *Ifigenia in Aulide*
- *Démophon*
- *Lodoïska*
- *Le congrès de rois*
- *Eliza, ou Le voyage aux glaciers du Mont Saint Bernard*
- *Médée*
- *L'Hôtellerie portugaise*
- *La punition*
- *La prisonnière*
- *Les deux journées, ou Le porteur d'eau*
- *Epicure*
- *Anacréon ou L'amour fugitif*
- *Faniska*
- *Pimmalione*
- *Le crescendo*
- *Les Abencérages, ou L'étendard de Grenade*
- *Bayard à Mézières*
- *Blanche de Provence, ou La cour de fées*
- *La marquise de Brinvilliers*
- *Ali Baba ou Les quarante voleurs*

Ayinleri

- 5 mass ayini: (1773–1776) (kayıp).
- Mass ayini B-bemol majör, *Messe solennelle breve* (first) (–?–).
- Mass ayini A majör Üç Ses için (1808–1809).
- Mass ayini F majör, *Messe de Chimay* (1808-1809).
- Missa solemnis D minor, *Per il Principe Esterházy* (1811).
- Mass ayini C majör (1816).
- Mass ayini G majör (XVIII. Louis'nin taç giyme töreni için 1816-1819).
- *Missa solemnis* in E major (1818).
- Mass ayini A major, *Messe solennelle* (üçüncü), (X. Charles'in taç giyme töreni için 1825).

- Requiem C minor karışık koro için. (Fransız Kralı XVI. Louis anisi için 1816).
- Requiem D minor erkekler korusu için. (Kendi cenaze töreni için 1836).

Moter ve diğer koro eserleri

- 38 motet.
- *Hymne du Pantheon*.

Oda müziği

- Yaylısazlar kuarteti No.1 in E bemol major, (1814).
- Yaylısazlar kuarteti No.2 in C major, (1829).
- Yaylısazlar kuarteti No.3 in D minor, (1834).
- Yaylısazlar kuarteti No.4 in E major, (1835).
- Yaylısazlar kuarteti No.5 in F major, (1835).
- Yaylısazlar kuarteti No.6 in A minor, (1837).
- Yaylısazlar kuinteti (2 keman, viyola ve 2 viyolonsel için) E minor (1837).

Diğerleri

- Bir senfoni, kantata, uvertur, ve Londra Filarmonik Cemiyeti için *Hymne au printemps* ("İlkbahar ilahisi") (1815).

Luigi Cherubini (1760-1842)

Legion d'Honneur Nişanı ile– Lito graf Marie Alexandre Alophe, yaklaşık 1850.

Kazım Çapacı